

Doelstelling 4: Klimaatrobuust wonen

Stad en OCMW Lier

Paradeplein 2, bus 1

2500 LIER

NIS-code 12021

Burgemeester: Rik Verwaest

Algemeen Directeur: Katrijn Bosschaerts

Financieel Directeur: Bart Luyckx

Volgnummer Budgettair Journaal : 10105445

Omschrijving doelstelling

Omschrijving

Het realiseren van klimaatrobuust wonen in Lier. De focus ligt enerzijds op de energietransitie en anderzijds op de klimaatadaptatie van het privaat gebouwenpatrimonium.

Tegen 2030 is het de LEKP uitdaging om 940 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties te realiseren, waarvan 461 projecten tot een volledig fossielvrije renovatie moeten leiden. Bijkomend stelt het LEKP dat er klimaattafels moeten georganiseerd worden waarop 940 burgers (woonheden) worden uitgenodigd tegen het einde van 2024.

Een bijkomende uitdaging is de aanpak van energiearmoede: sociaal flankerende maatregelen zullen moeten ingezet worden om iedereen mee te krijgen met de energietransitie.

Doelstellingen

Het realiseren van klimaatrobuust wonen in Lier.

Deze doelstelling bevat drie thema's:

Energietransitie van het privaat gebouwenpatrimonium

- Omtrent renoveren/energie besparen: de Stekr-adviseurs van ons Energieloket staan ter beschikking om inwoners verder te helpen. Hier kan men terecht voor eenvoudige tips en tricks om energie te besparen, maar ook voor hulp bij premies, leningen en offertes. De statistieken omtrent het aantal opgestarte dossiers en verleende adviezen in kader van deze dienstverlening werden toegevoegd aan het rapport, maar zijn geen LEKP-indicatoren. Bij Stekr kan je ook een renovatiecoach aanvragen voor gratis, onafhankelijke begeleiding op maat: <https://stekr.be/>. Deze dienstverlening heeft in 2024 geresulteerd in totaal 181 dossiers waarbij energiebesparende maatregelen werden uitgevoerd. Deze cijfers werden gerapporteerd onder de LEKP-indicator 'collectieve renovaties'. Dit was thans het SUPRA project dat inmiddels beëindigd werd, maar ondertussen vervolgd wordt door het aanbod van Mijn Verbouwbegeleiding.
- In 2024 organiseerde stad Lier een Klimaattafel voor de tuinwijk Pallieter. De inwoners van de wijk werden aangeschreven om deel te nemen aan het Thermoscanproject van het energieloket Stekr. Na afloop van het project ontvingen de deelnemers een thermoscan-analyse van hun woning en werden zij persoonlijk op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot een samenaankoop van hoogrendementsglas.
- De samenaankoop van hoogrendementsglas ism het energieloket Stekr wordt aan alle inwoners van Lier aangeboden.
- Stad Lier maakt in samenwerking met Klimaatwerf vzw een lokale renovatiestrategie op. Het verminderen van de CO₂-uitstoot van de huishoudens is een belangrijke doelstelling van het Klimaatactieplan 2.0. Via deze studie onderzoekt stad Lier samen met Klimaatwerf vzw welke wijken in aanmerking komen voor de opstart van een collectieve wijkrenovatie.

Klimaatadaptatie van het privaat gebouwenpatrimonium:

- We gaan van start met de opmaak van een stedenbouwkundige verordening waarbij we onderzoeken om klimaatadaptatieve maatregelen te integreren.

- We vergroenen het straatbeeld door de aanleg van geveltuinen bij particulieren te promoten door het organiseren van participatieprojecten. In navolging van een geslaagd project in 2023, werd ook in 2024 in samenwerking met Groene Gevels vzw extra 73 geveltuinen aangelegd.
- Ism IGEMO bieden we een samenaankoop van regenwatertonnen aan om extra regenwater op te vangen.
- We behouden de e-catalogus van Natuurbuur die permanent raadpleegbaar is op de website van stad Lier. Dit is een kant-en-klare interactieve online catalogus met gecentraliseerde informatie omtrent eenvoudige oplossingen voor vergroenen, ontharden en opvang van water op en rond de woning. Op geregelde tijdstippen wordt deze e-catalogus gepromoot via sociale media en het stadsmagazine de Peperbus.

Aanpak van energiearmoede:

- Stad Lier kent de stedelijke woonpremie toe voor eigenaars die hun woning verhuren via het Sociaal Verhuurkantoor, waarmee de stad aanknoopt bij haar andere (sociale) doelstellingen. In 2025 werden er geen aanmoedigingspremies en 4 verbeteringspremies toegekend.
- Energiebesparende maatregelen en bewustwording vanuit het OCMW:
  - er werden spaardouchekoppen en stekkerdozen aangekocht om te verdelen onder kwetsbare groepen.
  - er wordt ingezet op preventie in verband met energiearmoede middels een versoepeling inzake de financiering van huishoudtoestellen om energie te besparen (bijvoorbeeld ijskast, wasmachine,...).
- Onderzoek naar de opstart van dossiers in kader van het Noodkoopfonds door de projectcoördinator Energiearmoede.
- Verduurzamen van energieverbruik ism IGEMO: de sensibiliseringsactie 'Check je Ketel' wordt een gratis ketelonderhoud twv 180 euro aangeboden voor een kwetsbare doelgroep in kader van een gratis energiescan. Tijdens deze scan worden energiebesparende tips en tricks meegegeven en wordt er bekeken welke energiebesparende maatregelen eventueel in de toekomst nog kunnen genomen worden. In 2025 werden er 43 energiescans uitgevoerd waarvan 48 met een gratis ketelonderhoud. Het project heeft succes en wordt verlengd tot 2030.

- Indicatoren

Doelstelling 4: Collectieve renovaties

Omschrijving

Woningen energiebesparend renoveren zorgt voor meer gezonde, veilige en comfortabele woningen die door hun structurele aanpassingen minder energie verbruiken. Het verminderde verbruik zal de CO₂ in de atmosfeer reduceren en een lagere energiefactuur opleveren. Om energiebesparende renovaties te promoten en het klimaat te verbeteren, streeft het LEKP 1.0 naar 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1000 wooneenheden van 2021 t.e.m. 2030.

Als we 50 per 1000 wooneenheden collectief energiebesparend renoveren, leidt dit naar schatting tot een energiebesparing van 555GWh in 2030. Voor deze doelstelling tellen alleen volgende energiebesparende maatregelen: dak-, zolder-, vloer- en gevelisolatie, hoogrendementsbeglazing, zonneboiler, ventilatiesysteem, warmtepomp en -boiler.

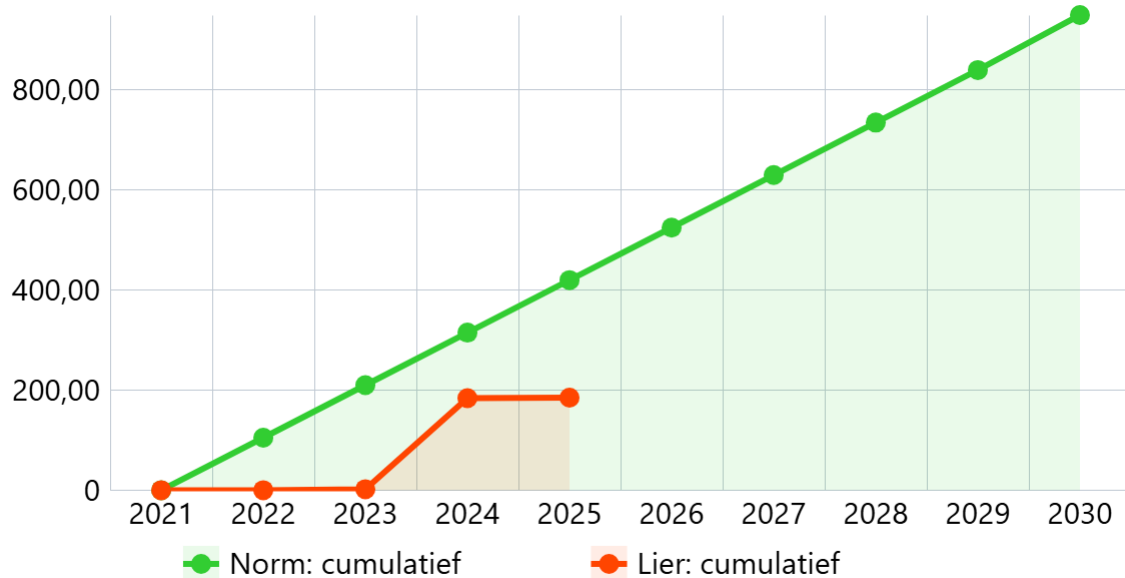
De lokale besturen die zich engageren voor het LEKP 2.0, streven naar 25 fossielvrije renovaties binnen de 50 collectieve georganiseerde energiebesparende renovaties per 1000 wooneenheden. Met dergelijke diepgaande renovaties, gaat men een sterke sprong vooruit richting klimaatneutraliteit, en wordt vermeden dat er in verschillende rondes wordt gerenoveerd, wat uiteindelijk leidt tot een hogere kostenefficiëntie. Fossielvrije renovaties worden in dit kader beschouwd als woningen die in hun energiebehoefte voor verwarming, koelen en sanitair warm water worden voorzien via een elektrische warmtepomp of groene boiler en via de aansluiting van een energie-efficiënt warmtenet.

Voor Lier betekent dit 18.802 wooneenheden in het kadaster (volgens de laatste meting). Dat wil zeggen dat we 940 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties dienen te realiseren, waarvan 470 (50%) fossielvrij (ingevolge LEKP 2.0) tegen 2030.

Hoe verzamelt het Pactportaal de data over deze doelstelling?

Burenpremie bezit de data over collectief georganiseerde energiebesparende renovaties. Fluvius beheert de aanvraag van een burenpremie voor een collectief renovatieproject. Fluvius bundelt en bezorgt deze informatie aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), die de data doorgeeft aan het Pactportaal. Voor deze doelstelling tellen ook de renovaties in appartementen

mee, alsook deze in het kader van het Noodkoopfonds. De databronnen die nodig zijn hiervoor, alsook de wijkrenovatietool, worden in de nabije toekomst aan het Pactportaal gekoppeld.

Bron: VEKA & Loket voor Lokale Besturen (ABB LLB)

Doelstelling 4: Klimaattafels

Omschrijving

Het LEKP wil het klimaat verbeteren door op het lokaal niveau te werken. Zo wil het LEKP 2.0 dat burgers, bedrijven en lokale besturen samenzitten aan klimaattafels om een samenwerking te bekomen. Op klimaattafels worden concrete oplossingen op wijkniveau besproken, die verband houden met de realisatie van de verschillende LEKP-werven (zoals over collectieve renovaties, meer openbare groene ruimte of toegang tot deelmobiliteit).

Een wijkgerichte aanpak voorziet een plan en samenwerking op lokaal niveau. Hierbij krijgt de burger de kans om mee aan het bestuur te werken op het meest lokale niveau: hun woonomgeving. Om de burger een stem te geven, wil het LEKP 2.0 dat 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaattafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de verduurzaming van de warmtevraag en de synergie tussen de vier werven) voor einde 2024. Voor stad Lier betekent dit 940 uitgenodigde wooneenheden voor een klimaattafel voor het einde van 2024.

Hoe verzamelt het Pactportaal de data voor deze doelstelling?

De gemeenteraad of schepencollege van het lokaal bestuur neemt beslissingen over het organiseren van deze klimaattafels. Lokale besturen zijn wettelijk verplicht alle beslissingen van de gemeenteraad te publiceren en te melden bij het Loket voor Lokale Besturen van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), bij de functie "toezicht". Het Loket voor Lokale Besturen stuurt de data automatisch door naar het Pactportaal.

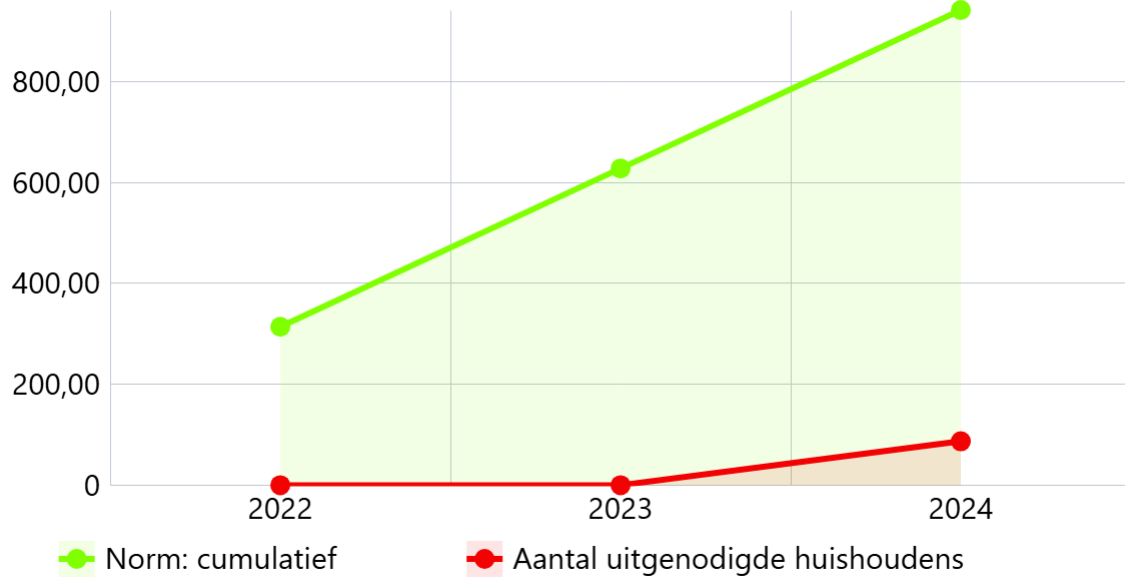
Voor het LEKP:

Er is geen minimum aantal aanwezigen per klimaattafel vereist. Specifieke huishoudens/inwoners van een wijk worden uitgenodigd op een persoonlijke manier. Dit

kan gebeuren via een gerichte mailing naar inwoners die in de betreffende omgeving/straat/wijk wonen.

De klimaattafel werd georganiseerd na de start van het LEKP 2.0 (8 juli 2022).

De uitnodigingen voor een klimaattafel worden verstuurd vóór het einde van 2024.

Bron: Stad & OCMW Lier (Loket lokale besturen, ABB)

Doelstelling 4: Aantal dossiers MijnVerbouweningen

Omschrijving

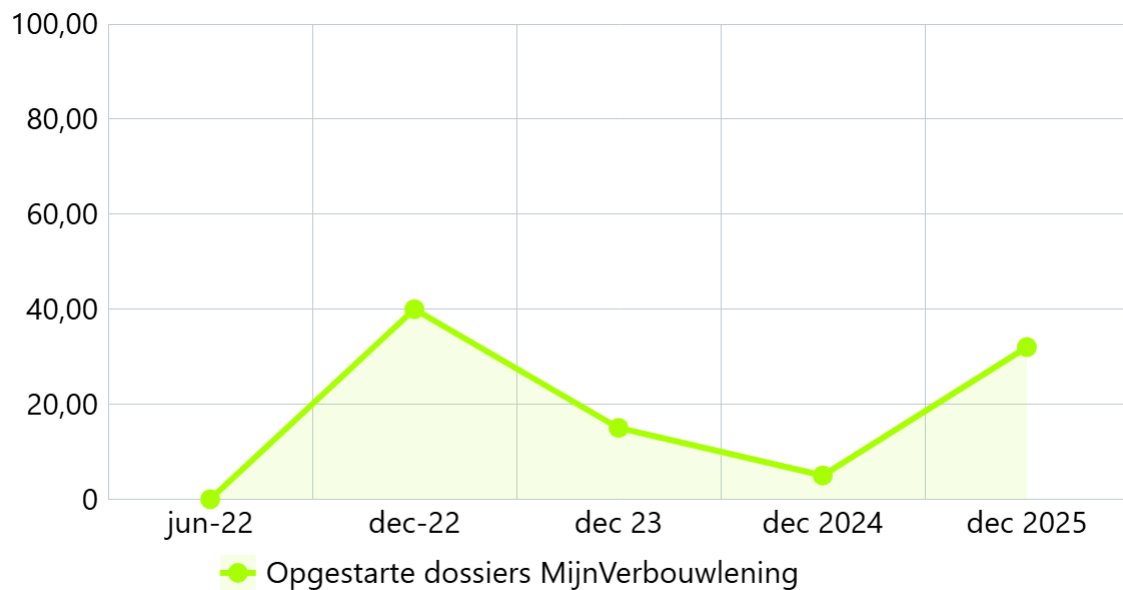
Evolutie van de aanvragen MijnVerbouwenening in Lier (Energieket Stekr) waarvoor ook effectief een dossier is opgestart. Dit wil zeggen:

Alle nodige documenten zijn aanwezig.

De aanvraagcriteria zijn nagekeken.

De kandidaten kunnen alvast offertes opvragen en goedkeuren.

Opmerking: betreft GEEN LEKP indicator, maar omdat deze aanvragen een energetische renovatie beogen, willen we deze in de rapportage van het Klimaatactieplan 2.0 bijkomend opnemen.

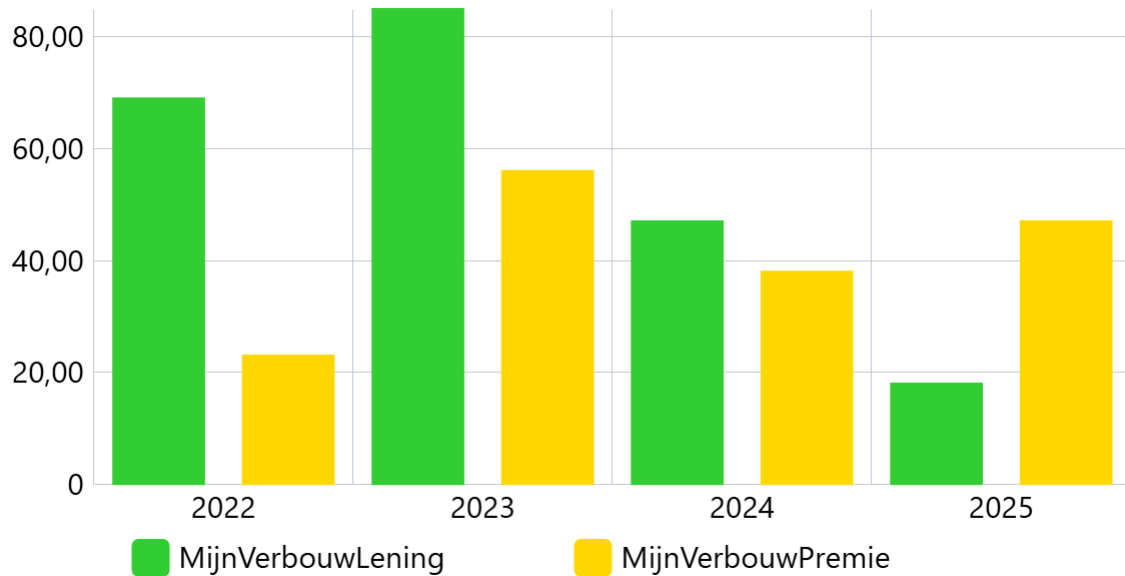
Bron: IGEMO

Doelstelling 4: Aantal adviezen MijnVerbouwLening & MijnVerbouwPremie

Omschrijving

Het aantal verleende adviezen m.b.t. MijnVerbouwLening & MijnVerbouwPremie verleend door het Energieloket Stekr.

Opmerking: betreft GEEN LEKP indicator, maar omdat deze adviezen kaderen binnen een energetische renovatie, willen we deze in de rapportage van het Klimaatactieplan 2.0 bijkomend opnemen.

Bron: IGEMO

BBC-acties gekoppeld aan het klimaatactieplan 2.0

- 01/01/KAP/03/12 Verdere uitwerking en uitvoering klimaatplan

Omschrijving (label)

Rapport Lokaal Energie & Klimaatpact 2.0 (LEKP 2.0) 2025

Stand van zaken (status)

Stand van zaken (toelichting)

Met betrekking tot doelstelling 2: Draagvlak voor hernieuwbare energie verhogen - Energietransitie

- Start warmteanalyse voor een Warm Lier werd in 2023 opgemaakt in samenwerking met de provincie Antwerpen en Transition Stories BV. Aan de hand van een verkennende warmteanalyse heeft stad Lier de strategische krachtlijnen voor de realisatie van een warmte(beleids)plan uitgetekend.

- In 2024 stelde Stad Lier vervolgens het studiebureau Ingenium aan om een masterplan op te maken voor een potentieel warmtenet in of rond het stadscentrum. Het eerste onderdeel van deze studie betreft het in kaart gebracht van potentiële duurzame warmtebronnen geschikt voor collectieve verwarming. In het tweede onderdeel worden de verbruiksgegevens van de belangrijkste warmtevragers in de omgeving van de stad, die mogelijk een rol kunnen spelen in een toekomstig stadsbreed warmtenet, opgevraagd. Stap 1 en 2 resulteert in de opmaak van een 'warmtecluster(s)' (zogenaamde warmtezoneringskaart) waarbij meerdere gebouwen of een site gekoppeld kunnen worden aan een nabijgelegen interessante warmtebron. Grote warmtevragers spelen een cruciale rol in een warmtenet, zonder warmtevragers kan er immers geen warmtenet gerealiseerd worden.
- In 2025 maakt stad Lier een warmteplan op in samenwerking met de Provincie Antwerpen en Transition Stories BV. Deze partners ondersteunen stad Lier bij het ontwikkelen van een op maat gemaakt warmteplan dat concrete handvaten biedt om de warmtetransitie binnen stad Lier te versnellen.

Met betrekking tot doelstelling 3: Meer plaats voor groen en water - Klimaatadaptatie

- Stad Lier werd in geselecteerd voor de deelname aan het onthardingstraject van de provincie Antwerpen samen met Breekijzer vzw en Trage Wegen vzw, genaamd 'Gemeentewegen onder de loep'. Het traject startte in maart 2023 en eindigde in het najaar van 2023. Er vonden een aantal werksessies plaats en een fietsexpeditie maakte het abstracte concreet. Het traject eindigde met de ondertekening van een engagementsverklaring door stad Lier. Deze verklaring behelst concrete acties voor de verdere doorwerking van de onthardingsreflex binnen de organisatie. Enkele hoge schoolstudenten werden geïnspireerd door onze deelname aan dit traject en selecteerden de wijk Zevenbergen in kader van hun onderzoeksproject 'Ruimte rond de kolk' en bezorgden stad Lier een onthardingsplan voor de wijk. Via de deelname aan de Greendeal Tuinstraten in 2024, werkt stad Lier verder aan een onthardingsstrategie en bereiden we concrete onthardingsprojecten voor. De opportuniteiten van wijk Zevenbergen werden opgepikt door IGEMO en werd als onthardingsproject geselecteerd voor deelname aan het Europees subsidieproject Interreg Vlaanderen-Nederland 'Uitbreek Doorbraak'. Het project zal in de loop van 2025 concreter worden. De realisatie ervan wordt voorzien in de loop van 2026.
- Ook de burger wordt gestimuleerd om over te gaan tot ontharding. Daarvoor neemt stad Lier sinds 2023 jaarlijks deel aan het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen. De technische dienst voorziet een Tegeltaxi, zodat burgers bij hun ontharingsinitiatief ondersteund worden door het ophalen van de uitgebroken tegels aan huis.

Met betrekking tot doelstelling 4: Klimaatrobuust wonen

- Het SUPRA-project eindigde in 2024: het Energieloket Stekr stelde 5 renovatiecoaches ter beschikking voor het volledig ontzorgen van individuele renovatietrajecten van A-Z: de start met een energiescan, om vervolgens een stappenplan op te maken voor de renovatie en tot slot het geven van advies bij het vergelijken van offertes. Het resultaat was geslaagd: in totaal werden 181 collectieve energiebesparende renovaties gerealiseerd over een looptijd van 3 jaar. In 2025-2026 wordt in verlengde van het SUPRA-project door het Energieloket Stekr de Mijn Verbouwbegeleiding opengesteld voor alle Lierse inwoners, ongeacht het inkomen.

- In 2024 organiseerde stad Lier een Klimaattafel voor de tuinwijk Pallieter. De inwoners van de wijk werden aangeschreven om deel te nemen aan het Thermoscanproject van het energieloket Stekr. Na afloop van het project ontvingen de deelnemers een thermoscan-analyse van hun woning en werden zij persoonlijk op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot een samenaankoop van hoogrendementsglas .
- Stad Lier maakte in 2025 in samenwerking met Klimaatwerf vzw een lokale renovatiestrategie op. Het verminderen van de CO2-uitstoot van de huishoudens is een belangrijke doelstelling van het Klimaatactieplan 2.0. Via deze studie onderzoekt stad Lier samen met Klimaatwerf vzw welke wijken in aanmerking komen voor de opstart van een collectieve wijkrenovatie.
- De e-catalogus van Natuurbuur is permanent raadpleegbaar op de website van stad Lier. Op regelmatige basis wordt de e-catalogus geactualiseerd met nieuwe acties en gepromoot rekening houdend met de meest effectieve acties per seizoen of acties die het hele jaar door kunnen opgestart worden.
- Samen met het Energiehuis Stekr werd een groepsaankoop van regenwatertonnen georganiseerd. Er werden in de loop van 2025 drie aankoopmomenten voorzien. In totaal werden er 48 tonnen verkocht, goed voor een extra hemelwateropvang van 17,48 m³.
- De samenwerking met Groene Gevels vzw werd opgestart in 2023: om het straatbeeld te vergroenen werd een participatieproject uitgestippeld met de volgende fasen :
  - het plaatsen van een demomuur aan de stedelijke bibliotheek
  - een infosessie over het hoe en wat van een geveltuin
  - een workshop voor het maken van een plantvak voor de aanleg van een geveltuin
  - een participatiemoment voor het installeren van een klimhulp door Groene Gevels vzw

Met betrekking tot doelstelling 5: Klimaatbewust leven en ondernemen

Om het klimaatbewust leven en ondernemen in Lier te stimuleren vervult stad Lier een verbindingsrol.

- Voor het scholenproject 2Impresz van IGEMO werden 3 scholen geselecteerd voor de opstart tijdens het schooljaar 2023-2024. De kennis van dit project wordt bovendien gedeeld met alle scholen via een digitale nieuwsbrief.
- We motiveren scholen om hun speelplaats te ontharden en te vergroenen zoals bijvoorbeeld deel te nemen aan de projectenoproepen van de provincie Antwerpen (Groene Oase) en het Agentschap voor Natuur en Bos (Natuur in je school).

- Ook voor ondernemers kan de stad een verbindende rol vervullen. De interesse van vzw Duwijck om een energiegemeenschap op te richten werd opgepikt. Dankzij de ondersteuning van de POM Antwerpen en Zuidtrant is de energiegemeenschap vzw Duwijck sinds 2025 een feit. Via de energiegemeenschap worden deelnemers geïnformeerd en betrokken bij collectieve initiatieven inzake energietransitie. Bovendien wordt er advies gegeven om individuele maatregelen te nemen inzake energiebesparing en het overschakelen op hernieuwbare energie. Via het energiedelen kan overtollige stroom gedeeld worden met of ontvangen worden van de deelnemers aan een voordelig tarief. Ook stad Lier heeft de beslissing genomen om deel te nemen aan de Energiegemeenschap Duwijck. De stad kan kiezen welke gebouwen er mee worden opgenomen in de energiegemeenschap om energie te delen. Hoe meer partners er deelnemen aan een energiegemeenschap, hoe meer voordelen dit kan opleveren op het vlak van energiewinsten en dus uitgespaarde energiekosten.
- 01/01/KAP/03/24 Aanwenden van de stedelijke woonpremie

Omschrijving (label)

Rapport Lokaal Energie & Klimaatpact 2.0 (LEKP 2.0) 2025

Stand van zaken (status)

Stand van zaken (toelichting)

In 2022 werden 14 aanmoedigingspremies en 1 verbeteringspremie toegekend.

In 2023 werden 4 aanmoedigingspremies en 5 verbeteringspremies toegekend.

In 2024 werden 4 aanmoedigingspremies en 2 verbeteringspremies toegekend.

In 2025 werden er 0 aanmoedigingspremies en 4 verbeteringspremies toegekend.

De premies (in het bijzonder de mogelijkheden van de verbeteringspremie) werden opnieuw in het licht gezet bij de medewerkers van Woonstroom. Doordat de woonmaatschappij zich na de fusie tijdelijk concentreert op andere activiteiten dan (nieuwe) inhuurnames, ligt het aantal premies en toegekende bedrag lager dan voorzien.

- 01/01/SAP/02/03 Opmaak algemene stedenbouwkundige verordening

Startdatum

01-04-2022

Einddatum

31-12-2024

Stand van zaken (status)

Stand van zaken (toelichting)

De actie werd opgestart:

- Alle stedelijke BGO's (beleidsmatig gewenste ontwikkelingen) en visienota's werden aangeleverd aan advocatenkantoor GD&A om de opmaak van een stedenbouwkundige verordening op te starten.
- De opstartmeeting met GD&A vond plaats.
- Collegebesluit van 28 november 2022:
  - het college beslist tot opmaak van een algemene stedenbouwkundige verordening die volgende thema's omvat: bouwkundig erfgoed, woonkwaliteit & (alternatieve) woonvormen, uiterlijke kwaliteiten van percelen en gebouwen, publiciteit, aspecten openbaar domein, duurzame aspecten, mobiliteit en parkeren.
  - het college beslist dat deze verordening zal opgemaakt worden door de administratieve diensten met GD&A als juridische ondersteuning.
- Startvergadering 17 november 2023: Bespreking plan van aanpak.
- Kennisname college op 27 november 2023:
  - het college neemt kennis van de plan van aanpak tot opmaak van een algemene stedenbouwkundige verordening.
- Overleg kernteam 26 januari 2024:
  - bepalen inhoudstabel / thema's
- Overleg kernteam per thema:
  - 23 februari 2024 - mobiliteit
  - 15 maart 2024 - mobiliteit
  - 29 maart 2024 - gebruikskennmerken
  - 26 april 2024 - gebruikskennmerken
  - 31 mei 2024 - fysieke kenmerken
  - 28 juni 2024 - publiciteit
  - 25 oktober 2024 - bouwkundig erfgoed

